

Leidsevaart 92

Anno 1892

Je staat hier aan de oostelijke rand van de Leidsebuurt. Daarvoor was hier richting Overveen en zee de Veenpolder met vele slootjes om de afwatering vanuit het natte gebied op peil te houden. Alleen langs de meer noordelijk gelegen Brouwersvaart waren vroeger al bedrijven, zoals blekerijen in de 16de eeuw. Deze werden later opgevolgd door wasserijen. Allemaal maakten ze gebruik van het zachte schone duinwater dat voor hun deur via de Brouwersvaart richting de stad liep.

In de tweede helft van de 19de eeuw nam de werkgelegenheid snel toe. Dat betekende dat er meer arbeiders voor de machines nodig waren. De Haarlemse bevolking nam hierdoor snel toe.

Arbeiders woonden tot zeg maar 1870 voornamelijk in de oude binnenstad. Voor hen waren er feitelijk weinig of geen voorzieningen. Ze woonden in grote armoede en in erbarmelijke omstandigheden in kleine huisjes zonder enig comfort.

Het gemeentebestuur zag dat ook en moest haar standpunt op het gebied *van leven en laten leven* verlaten. Daarna kreeg ze meer invloed door de woningwet. Belangrijk waren de opkomende woningbouwverenigingen. Uiteindelijk breidde de stad uit

naar het zuiden met het Rozenprieel, naar het oosten met Glasblazersveld en naar het westen met de Leidsebuurt. De focus lag op het bouwen van woningen voor de werkmans. Dat ging rap en was ook heel erg nodig, want de Haarlemse bevolking was van 1860 tot aan 1900 meer dan verdubbeld.

Het huis aan de Leidsevaart 92 is bepaald geen werkmanshuis. Daar is het veel te groot voor. Het staat aan de rand van de Leidsebuurt en ook nog eens aan het water. Gebouwd in 1892 toen de Leidsebuurt aan het ontstaan was. Op de zijkant van het huis boven de grote erker aan de kant van de toegang naar het Leidseplein zie je de gedenksteen in de muur. Geel, rood en blauw en verder gouden letters geven met ANNO 1892 het bouwjaar aan.

Inmiddels is het huis een gemeentelijk monument en is het in de volksmond ook wel het huis van *Pippi Langkous* genoemd.

Vele jaren heeft hier het verzekeringsbedrijf CMV en de verzekeringsman Budding gezeten. Bij velen bekend door de reclames die Budding rond de zeventiger en tachtiger jaren in de krant maakte.

De naastgelegen Leidsevaart is een verhaal apart. In 1657 in korte tijd gegraven met behulp van uitsluitend man- en paardenkracht vormde zij een verbinding tussen Leiden en Haarlem. Naast de vaart was een jaagpad om paarden de ruimte te geven om de trekschuit naar zijn bestemming te brengen. Voor die jaren een gerieflijk en ook nog eens snel vervoer. Per dag vertrokken er negen trekschuiten in beide richtingen. Toen de weg tussen Haarlem en Leiden begin 1800 werd bestraat en er in 1842 een treinverbinding kwam betekende dat in 1860 einde trekschuit.

Bron: Wikipedia (CC-BY-SA Licentie)
Noord Hollands Archief